

Asia C-789/23**Ennakkoratkaisupyyntö****Jättämispäivä:**

21.12.2023

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Liettua)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

20.12.2023

Kantaja ensimmäisessä oikeusasteessa ja valittaja:

I. J.

Vastaaja ensimmäisessä oikeusasteessa ja vastapuoli:

Registru centras VĮ

[–]

**LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS
(LIETTUAN YLIN HALLINTOTUOMIOISTUIN)****VÄLIPÄÄTÖS**

20.12.2023

[–]

Liettuan ylimmän hallintotuomioistuimen asiaa käsittelevä jaosto, toimien laajennetussa kokoonpanossa, [–] [jaoston kokoonpano]

on tutkinut tuomioistuimen istunnossa kirjallisessa muutoksenhakumenettelyessä hallintolainkäyttöasian, joka koskee valitusta, jonka valittaja, I. J., on tehnyt Vilniaus apygardos administracinis teismasin (Vilnan alueellinen tuomioistuin, Liettua) 29.6.2022 hallintolainkäyttöasiassa, joka koskee I. J:n vastapuolena olevaa Registru centras VĮ:tä (rekisterikeskus, Liettua) vastaan nostamaa kannetta, jossa vaadittiin päätöksen kumoamista ja vastapuolen velvoittamista toteuttamaan toimia, antamasta tuomiosta.

Asiaa käsittelevä jaosto, toimien laajennetussa kokoonpanossa,
on todennut seuraavaa:

I.

- 1 Käsiteltävä asia koskee valittajana olevan I. J:n (jäljempänä valittaja) ja vastapuolena olevan Registru centras -valtionyhtiön (jäljempänä vastapuoli) välistä riitaa, joka koskee vastapuolen omaisuuden osituksesta 9.3.20[2]2 tekemää päätöstä (jäljempänä päätös) [– –], jolla hylättiin valittajan 15.2.2022 tekemä hakemus hänen ja C. B:n omaisuuden oikeudellista järjestelmää koskevan oikeudellisen seikan (omaisuuden ositus) merkitsemiseksi Vedybų sutarčių registrasiin (avioehtosopimusrekisteri, jäljempänä rekisteri).

Asiaa koskevat oikeussäännöt Euroopan unionin oikeus

- 2 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä SEUT) 21 artiklan 1 kohdan mukaan ”jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, jollei perussopimuksissa määrätyistä tai sen soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädetyistä rajoituksista ja ehdoista muuta johdu”.

Asiaa koskevat oikeussäännöt Kansallinen oikeus

- 3 Avioehtosopimusrekisteriä koskeva säännöstö (Vedybų sutarčių registro nuostatai, jäljempänä säännöstö) hyväksyttiin avioehtosopimusrekisteriä koskevan asetuksen hyväksymisestä 13.8.2002 annetulla Liettuan tasavallan hallituksen päätöslauselmalla nro 1284 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimas Nr. 1284 ”Dėl Vedybų sutarčių registro nuostatų patvirtinimo”). Käsiteltävässä asiassa sovellettava säännöstön versio on 10.9.2015 päivätty versio, sellaisena kuin se on muutettuna viimeksi 8.7.2020 Liettuan tasavallan hallituksen päätöslauselmalla nro 773.
- 4 Säännöstössä määritetään avioehtosopimusrekisterin tarkoitus ja kohde, rekisterin ylläpitäjä ja hallinnoija sekä niiden oikeudet, velvollisuudet ja tehtävät; säännöstö koskee rekisterissä olevien tietojen ja rekisteriin merkitsemistä varten toimitettujen asiakirjojen ja/tai niiden jäljennösten hallinnointia, rekisterin vuorovaikutusta muiden rekisterien kanssa, rekisterissä olevien tietojen turvallisuutta, rekisterissä olevien asiakirjojen ja tietojen luovuttamisesta ja käyttöä sekä rekisterin rahoitusta, uudelleenjärjestelyä ja purkamista (säännöstön 1 kohta). Rekisterin tarkoituksena on rekisteröidä säännöstön 13 kohdassa tarkoitettu rekisterin kohde, kerätä, koota, käsitellä, systematisoida, tallentaa ja luovuttaa rekisterissä olevia tietoja ja rekisteriin merkitsemistä varten toimitettujen asiakirjojen jäljennöksiä sekä suorittaa muita käsittelytoimia rekisterissä olevien tietojen osalta (säännöstön 2 kohta).
- 5 Rekisterin hallinnoija on Registru centras (säännöstön 8 kohta).

- 6 Rekisterin kohteen muodostavat avioehtosopimukset (säännösten 13.1 kohta), avioehtosopimukset yhteisesti hankitun ja käytetyn omaisuuden jakamisesta avioliiton päättymisen jälkeen (säännösten 13.2 kohta) ja omaisuuden ositusta koskevat seikat, sellaisina kuin ne määritetään siviililaissa (säännösten 13.3 kohta).
- 7 Tietoja rekisteriin toimittavat notaarit, jotka ovat vahvistaneet avio- tai avioehtosopimuksia tai ositussopimuksia, tällaisiin sopimuksiin tehtäviä muutoksia tai niiden purkamisen (säännösten 21.1 kohta); tuomioistuimet, jotka ovat antaneet ratkaisun yhteisen omaisuuden jakamisesta, toisen puolison tai molempien puolisoitten velkojien oikeuksien palauttamisesta, jos näitä velkojien oikeuksia on loukattu avio- tai avioehtosopimuksen muuttamisella tai purkamisella, tai avio- tai avioehtosopimuksen tai ositussopimuksen muuttamisesta tai purkamisesta (säännösten 21.2 kohta); henkilöt, jotka ovat tehneet avio- tai avioehtosopimuksen – ainoastaan säännösten 68 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa (säännösten 21.3 kohta).
- 8 Notaarin, joka on vahvistanut omaisuuden ositussopimuksen, tai tuomioistuimen, joka on antanut ratkaisun omaisuuden osituksesta, on toimitettava 3 arkipäivän kuluessa sopimuksen vahvistamisesta tai ratkaisun lainvoimaiseksi tulemisesta (tai, jos on tehty valitus muutoksenhakutuomioistuimeen, sen jälkeen, kun asia on palautettu ensimmäisen asteen tuomioistuimeen), rekisterin hallinnoijalle ilmoitus omaisuuden osituksesta yhdessä vahvistetun sopimuksen tai lainvoimaiseksi tulleen tuomioistuinratkaisun digitaalisen jäljennöksen kanssa. Ilmoituksessa omaisuuden osituksesta tietojen toimittajan on annettava säännösten 17.2–17.9 kohdassa tarkoitettut tiedot (säännösten 45 kohta).
- 9 Ulkomailla tehty avio- tai avioehtosopimus voidaan merkitä rekisteriin, jos avio- tai avioehtosopimus sisältää ainakin toisen sopimuspuolen henkilökohtaisen tunnistenumeron, jonka Lietuvos Respublikos gyventojų registras (Liettuan tasavallan väestörekisteri) on antanut (säännösten 67 kohta).
- 10 Jos toinen avio- tai avioehtosopimuksesta haluaa, että rekisteriin merkitään ulkomailla vahvistettu avio- tai avioehtosopimus, tällaiseen sopimukseen tehdyt muutokset tai tällaisen sopimuksen purkamista koskevat tiedot, hän voi toimittaa tiedot rekisteriin merkitsemistä varten henkilökohtaisesti tai valtuutetun henkilön välityksellä postitse tai sähköisesti rekisterin hallinnoijan määrittämän menettelyn mukaisesti (säännösten 68 kohta).

Asian kannalta merkitykselliset tosiseikat

- 11 Käsiteltävässä hallinnollisessa [asiassa] on todettu, että valittaja (tiedot poistettu), kotipaikka (tiedot poistettu) (Italia), ja C. B., joka on Italian kansalainen, solmivat avioliiton. Avioliitto merkittiin (tiedot poistettu) kunnan avioliittotodistusrekisteriin vuonna 2006. Ote avioliittotodistuksesta sisältää huomautuksen, josta ilmenee, että avioehtosopimusten valitsema omaisuuden erillisyyden järjestelmä mainitaan avioliittotodistuksessa.

- 12 Valittaja jätti 15.2.2022 vastapuolelle hakemuksen hänen ja C. B:n omaisuuden oikeudellista järjestelmää koskevan oikeudellisen seikan (omaisuuden ositus) merkitsemiseksi rekisteriin.
- 13 Tutkittuaan valittajan hakemuksen vastapuoli teki 9.3.2022 päätöksen, joka on riitautettu nyt käsiteltävässä hallintolainkäyttöasiassa. Säännösten 13, 21, 45 ja 67–68 kohdan nojalla vastapuoli kieltäytyi päätöksessä merkitsemästä rekisteriin valittajan ja hänen aviopuolisonsa omaisuuden oikeudellista järjestelmää koskevaa oikeudellista seikkaa (omaisuuden ositus). Lisäksi vastapuoli selitti, että valittajan toimittama ote avioliittotodistuksesta (tiedot poistettu) voitaisiin merkitä rekisteriin avioehtosopimuksena, jos valittaja toimittaa avioliittotodistuksen lisäyksen (liitteen), joka notaari tai muu toimivaltainen viranomainen Italiassa on vahvistanut ja joka sisältää ainakin avioehtosopimuksen toisen osapuolen henkilökohtaisen tunnistenumeron, jonka Liettua tasavallan väestörekisteri on antanut. Vastapuoli myös totesi, että luonnolliset henkilöt eivät voi toimittaa tietoja omaisuuden ositusta koskevien seikkojen rekisteriin merkitsemistä varten eikä omaisuuden ositusta voida siten merkitä rekisteriin valittajan hakemuksen perusteella.
- 14 Valittaja on toimittanut asiakirja-aineistoon jäljennöksen sähköpostiviestistä, josta ilmenee, että hän jätti (tiedot poistettu) rekisteritoimistolle hakemuksen sellaisen avioliittotodistuksen jäljennöksen saamiseksi, joka sisältää valittajan henkilökohtaisen tunnistenumeron, sellaisena kuin se on hänen henkilökortissaan. Kyseinen rekisteritoimisto kieltäytyi kuitenkin myöntämästä tällaista jäljennöstä ja totesi, ettei se voi merkitä avioliittotodistukseen Liettuassa annettua henkilökohtaista tunnistenumeroa, koska tällaisia tietoja ei ole varmennettu. Valittaja on myös toimittanut L. B:n, (tiedot poistettu) (Savon maakunta, Italia) notaarin 16.2.2021 antaman todistuksen, jossa notaari ilmoitti, että Italian siviililain (codice civile) 162 §:n 2 momentin mukaan aviopuolisoiden omaisuuden erillisyyden järjestelmä voidaan ilmoittaa myös avioliiton rekisteröimisasiakirjassa.
- 15 Valittaja riitautti vastapuolen päätöksen nostamalla siitä kanteen Vilniaus apygardos administracinis teismasissa, joka hylkäsi kanteen perusteettomana 29.6.2022 antamallaan tuomiolla. Vilniaus apygardos administracinis teismas totesi tuomiossaan muun muassa, että säännösten 67 kohdassa esitetään selkeästi vaatimukset ulkomailla tehdyn avio- tai avoehotosopimuksen rekisteriin merkitsemiselle. Se katsoi, että kun oli todettu, että avio- tai avoehotosopimus ei sisällä ainakin toisen sopimuspuolen henkilötunnusta, jonka Liettuan tasavallan väestörekisteri on antanut, vastapuolella oli paitsi oikeus myös velvollisuus hylätä valittajan hakemus.
- 16 Tämän jälkeen valittaja valitti Vilniaus apygardos administracinis teismasin tuomiosta Lietuvos vyriausiasis administracinis teismasiin.

Asiaa käsittelevä jaosto, toimien laajennetussa kokoonpanossa,

katsoo seuraavaa:

II.

- 17 Valittaja jätti vastapuolelle hakemuksen hänen ja C. B:n omaisuuden oikeudellista järjestelyä koskevan oikeudellisen seikan (omaisuuden ositus) merkitsemiseksi rekisteriin.
- 18 Käsiteltävässä asiassa sovellettavan säännösten version mukaan rekisteriin voidaan merkitä seuraavat: 1) avioehtosopimukset, 2) avioehtosopimukset yhteisesti hankitun ja käytetyn omaisuuden jakamisesta avioliiton päättymisen jälkeen ja 3) omaisuuden ositusta koskevat seikat, sellaisina kuin ne määritetään siviililaissa. Avioehtosopimus ymmärretään tässä asiayhteydessä aviopuolisoiden väliseksi sopimukseksi, jossa määritellään heidän omaisuutta koskevat oikeutensa ja velvollisuutensa avioliiton aikana sekä avio- tai asumuseron jälkeen. Omaisuuden ositus ymmärretään tässä asiayhteydessä osapuolten väliseksi sopimukseksi tai tuomioistuinratkaisuksi, jolla jaetaan yhteinen omaisuus [– –].
- 19 Säännösten IV luku koskee rekisterin kohteen merkitsemistä rekisteriin. Kyseisen luvun 21 ja 68 kohdan sisältö muodostaa oikeudellinen säännön, jonka mukaan luonnollisilla henkilöillä on tietojen toimittajina oikeus jättää rekisterin hallinnoijalle hakemus, jonka yksinomaisena tarkoituksena on ulkomailla vahvistetun avio- tai avioehtosopimuksen, tällaiseen sopimukseen tehtyjen muutosten tai tällaisen sopimuksen purkamisen merkitseminen rekisteriin. Toisin sanoen kyseinen sääntö ei anna valittajalle oikeutta hakea vastapuolelta omaisuuden osituksen, joka on säännösten 13.3 kohdassa tarkoitettu rekisterin kohde, merkitsemistä rekisteriin. Säännösten 21 kohdan sisällöstä ilmenee, että tietoja omaisuuden osituksen rekisteriin merkitsemistä varten voivat toimittaa ainoastaan notaarit, jotka ovat vahvistaneet ositussopimuksia, tällaisiin sopimuksiin tehtyjä muutoksia tai tällaisten sopimusten purkamisen (säännösten 21.1 kohta), ja tuomioistuimet, jotka ovat antaneet säännösten 21.2 kohdassa tarkoitettuja ratkaisuja.
- 20 Valittajan valituksessa esitetyistä perusteluista, joissa määritellään käsiteltävän asian kohde (esimerkiksi se, että solmiessaan avioliiton puolisoit antoivat de jure ja de facto avioehtosopimuksen käsitettä vastaavan lausuman, joka merkittiin (tiedot poistettu) (Italiassa) rekisteriin, tai että avioliiton rekisteröimisasiakirjaan tehty merkintä muodostaa tosiasiallisesti avioehtosopimuksen, koska osapuolet ovat sopineet kyseisessä asiakirjassa aviovarallisuuteensa sovellettavasta oikeudellisesta järjestelmästä), asiaa käsittelevä jaosto päätelee, että valittajan tarkoituksena oli todellakin avioehtosopimuksen, jossa puolestaan määritetään aviopuolisoiden omaisuutta koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien laajuus, merkitseminen rekisteriin. Koska valittajan avioliitto solmittiin ulkomailla ja avioliiton rekisteröimisasiakirja sisältää tietoja aviopuolisoiden valitsemasta omaisuuden erillisyyttä koskevasta oikeudellisesta järjestelmästä, valittajan oikeudellinen tilanne on rinnastettavissa säännösten 68 kohdassa tarkoitettuun

tilanteeseen, jossa toinen aviopuolisoista haluaa ulkomailla vahvistetun avioehtosopimuksen merkitsemistä rekisteriin.

- 21 Ulkomailla tehtyjen avio- tai avioehtosopimusten rekisteriin merkitsemiselle asetetaan säännösten 67 kohdassa selkeä edellytys: avio- tai avioehtosopimuksen on sisällettävä ainakin toisen sopimuspuolen henkilötunnus, jonka Liettuan tasavallan väestörekisteri on antanut. Tältä osin on tärkeää korostaa, että rekisterin hallinnoijan on julkishallinnon toimijana toimittava ainoastaan sille laissa annetun toimivallan rajoissa, eikä sillä ole lain mukaan oikeutta kerätä itse tietoja ja todisteita, jotka vahvistavat tietyt tosiseikat tai niiden puuttumisen. Vaikka yleisesti tärkeä hyvän hallinnon periaate sitookin rekisterin hallinnoijaa julkishallinnon toimijana, sillä ei siten ole oikeutta tehdä itsenäistä päätöstä tosiseikkojen olemassaolosta tai arvioida niitä, sillä sen velvollisuus rajoittuu sen tarkistamiseen, ovatko sille toimitetut asiakirjat lainsäädännön vaatimusten mukaisia. Näin ollen käsiteltävän asian olosuhteissa vastapuolella on velvollisuus kieltäytyä merkitsemästä rekisteriin valittajan toimittamaa avioliittotodistuksen otetta avioehtosopimuksena, koska toimitettu asiakirja ei täytä säännösten 67 kohdassa asetettua vaatimusta eli se ei sisällä ainakin avioehtosopimuksen toisen osapuolen henkilötunnusta, jonka Liettuan tasavallan väestörekisteri on antanut.
- 22 Toisaalta valittaja solmi avioliiton toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, Italian tasavallassa. Italian voimassa olevan lainsäädännön mukaan avioliittotodistus voi sisältää myös aviovarallisuuden osalta valitun oikeudellisen järjestelyn. Valittajan ja hänen aviopuolisonsa avioliittotodistuksen otteesta ilmenee, että tällainen asiakirja ei sisällä henkilökohtaisia tunnistenumeroita asianomaisten henkilöiden yksilöimiseksi. Lisäksi Italian tasavallan toimivaltainen viranomainen kieltäytyi merkitsemästä tällaista tunnistetietoa avioliittotodistuksen otteeseen senkin jälkeen, kun valittaja oli sitä nimenomaisesti pyytänyt.
- 23 On myös huomattava, että tiedot valittajan avioliitosta, joka rekisteröitiin Italian tasavallassa, merkittiin Liettuan tasavallassa rekisteritoimiston toimesta rekisteriin ja että sitä tosiseikkaa, ettei avioliittotodistuksen otteessa ollut valittajan henkilökohtaista tunnistenumeroa, ei pidetty esteenä tälle. Tässä yhteydessä asiaa käsittelevä jaosto huomauttaa, että ulkomailla rekisteröityjen avioliittojen rekisteriin merkitsemistä koskevassa lainsäädännössä, jota voidaan ajallisesti soveltaa nyt käsiteltävään hallintolainkäyttöasiaan, ei tosiasiallisesti säädetty mistään pakottavasta vaatimuksesta, jonka mukaan rekisteriin merkitsemistä varten toimitetun asiakirjan, jonka ulkomainen viranomainen on antanut ja joka osoittaa avioliiton rekisteröinnin, olisi sisällettävä ainakin toisen kyseisen avioliiton solmineen osapuolen henkilökohtaisen tunnistenumeron, jonka Liettuan tasavallan väestörekisteri on antanut. Kuten jo mainittiin, tällaista vaatimusta sovelletaan kuitenkin ulkomailla tehdyn avioehtosopimuksen rekisteriin merkitsemiseen.
- 24 Näissä olosuhteissa nyt käsiteltävässä hallintolainkäyttöasiassa kyseessä olevaa tilannetta voidaan asiaa käsittelevän jaoston näkemyksen mukaan lähtökohtaisesti

arvioida SEUT 21 artiklan perusteella. SEUT 21 artiklan 1 kohdassa, jolla on välitön oikeusvaikutus, taataan jokaiselle unionin kansalaiselle oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella (unionin tuomioistuimen tuomio 17.9.2002, [Baumbast ja R], C-413/99, EU:C:2002:493, 94 kohta). Kun otetaan huomioon se seikka, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 21 artiklaan ei sisälly pelkästään oikeus liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella vaan myös kaiken kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kielto (unionin tuomioistuimen tuomio 8.6.2017, Freitag, C-541/15, EU:C:2017:432, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), asiaa käsittelevä jaosto lähtee siitä, ettei nyt kyseessä olevaa kysymystä ole tarpeen arvioida erikseen SEUT 18 artiklan kannalta, jossa määrätään, että kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä perussopimusten soveltamisalalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perussopimusten erityismääräysten soveltamista.

- 25 Ensinnäkin on huomattava, että valittajan oikeudellinen asema määräytyy vapaata liikkuvuutta koskevaa oikeuttaan käyttäneen unionin kansalaisen aseman seurausten perusteella: valittaja vaatii avioehtosopimuksen, jonka hän teki rekisteröidessään avioliittonsa toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, merkitsemistä rekisteriin Liettuan tasavallassa. Käsiteltävänä oleva riita ei siten koske täysin jäsenvaltion sisäistä tilannetta, joka ei kuuluisi unionin oikeuden soveltamisalaan. Tilanteisiin unionin oikeuden aineellisella soveltamisalalla kuuluvat erityisesti tilanteet, jotka koskevat perussopimuksessa taattujen perusvapauksien, erityisesti SEUT 21 artiklassa myönnetyn vapauden liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, käyttämistä (unionin tuomioistuimen tuomio 12.5.2011, Runevič-Vardyn ja Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, 62 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 26 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä todetaan, että koska unionin kansalaiselle on tunnustettava kaikissa jäsenvaltioissa sama oikeudellinen kohtelu kuin samassa tilanteessa oleville näiden jäsenvaltioiden kansalaisille, olisi vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden vastaista, jos häneen voitaisiin siinä jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän on, soveltaa epäedullisempaa kohtelua kuin siinä tapauksessa, että hän ei olisi käyttänyt perussopimuksessa annettuja liikkumisvapautta koskevia oikeuksia (em. tuomio 12.5.2011, Runevič-Vardyn ja Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, 67 kohta). Unionin tuomioistuin on myös selventänyt, että kansallinen lainsäädäntö, jolla tietyt oman maan kansalaiset asetetaan huonompaan asemaan pelkästään sen vuoksi, että he ovat käyttäneet vapauttaan liikkua ja oleskella toisessa jäsenvaltiossa, on SEUT 21 artiklan 1 kohdassa jokaiselle unionin kansalaiselle tunnustettuja vapauksia koskeva rajoitus. Mahdollisuudet, jotka EUT-sopimuksessa annetaan unionin kansalaisten liikkumisen osalta, eivät nimittäin saisi täyttää vaikutustaan, jos niiden käyttäminen voitaisiin tehdä jäsenvaltion kansalaiselle vähemmän houkuttelevaksi sillä tavalla, että hänen oleskelulleen jossain toisessa jäsenvaltiossa asetetaan esteitä hänen lähtövaltionsa lainsäädännössä, joka on hänelle epäedullinen pelkästään sen vuoksi, että hän on käyttänyt näitä mahdollisuuksiaan (unionin tuomioistuimen tuomio 26.5.2016, [Kohll ja Kohll-Schlesser], C-300/15, EU:C:2016:361, 42 ja 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kuten unionin tuomioistuimen

oikeuskäytännöstä ilmenee, jäsenvaltion kansalainen, joka on unionin kansalaisen ominaisuudessaan käyttänyt vapauttaan liikkua ja oleskella toisessa jäsenvaltiossa kuin alkuperäjäsenvaltiossaan, voi vedota tähän ominaisuuteen liittyviin oikeuksiin, erityisesti niihin, joista määrätään SEUT 21 artiklan 1 kohdassa, myös tarvittaessa alkuperäjäsenvaltioon nähden (unionin tuomioistuimen [määräys] 24.6.2022, Rzecznik Praw Obywatelskich, C-2/21, EU:C:2022:502, 36 kohta).

- 27 Edellä esitetty unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen asiaa käsittelevä jaosto on epävarma siitä, voidaanko säännöstössä vahvistettujen säännösten katsoa olevan omiaan vaikuttamaan, toisin sanoen rajoittamaan, SEUT 21 artiklassa tarkoitettua unionin kansalaisten vapaata liikkuvuutta.
- 28 Asiaa käsittelevä jaosto huomauttaa, että Liettuan tasavalta ei osallistu luvan antamisesta tiiviimpään yhteistyöhön tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevista asioista, jotka liittyvät kansainvälisten parien varallisuussuhteisiin ja kattavat sekä aviovarallisuussuhteet että rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudelliset vaikutukset, 9.6.2016 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2016/954 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön. Tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta tuomioistuimen toimivallan, sovellettavan lain sekä päätösten tunnustamisen ja täytäntöönpanon alalla aviovarallisuussuhteita koskevista asioista 24.6.2016 annettua neuvoston asetusta (EU) 2016/1103 [– –] [toistettuja tietoja] ei näin ollen sovelleta Liettuan tasavaltaan.
- 29 Koska unioni ei ole antanut nyt tarkasteltavana olevaa kysymystä koskevaa lainsäädäntöä, asiaa käsittelevä jaosto katsoo, että Liettuan tasavallan asiana on siten sisäisessä oikeusjärjestyksessään määrittää kansallisen lainsäädännön mukaiset yksityiskohtaiset säännöt, joilla pyritään turvaamaan unionin oikeuteen perustuvat yksityisten oikeudet, kuitenkin siten, että nämä säännöt eivät yhtäältä saa olla epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen perustuvia oikeuksia (vastaavuusperiaate), eivätkä ne toisaalta saa olla sellaisia, että unionin oikeusjärjestyksessä vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate) (ks. analogisesti unionin tuomioistuimen tuomio 8.6.2017, Freitag, C-541/15, EU:C:2017:432 ja tuomio 3.7.2014, Kamino International Logistics ja Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 ja C-130/13, EU:C:2014:2041 [– –]).
- 30 Tältä osin on ensinnäkin todettava, että säännösten säännösten mukaisesti vaatimusta, jonka mukaan avioehtosopimukseen on sisällyttävä ainakin avioehtosopimuksen toisen osapuolen henkilökohtainen tunnistenumero, jonka Liettuan tasavallan väestörekisteri on antanut, sovelletaan ainoastaan ulkomailla tehtyihin avioehtosopimuksiin. Edellä mainitusta vaatimuksesta ei siten säädetä expressis verbis säännöstössä Liettuan tasavallassa tehtyjen avioehtosopimusten tapauksessa.
- 31 Toisaalta voidaan olettaa, että erilainen lähestymistapa vaatimukseen, jonka mukaan avioehtosopimuksessa on mainittava henkilökohtainen tunnistenumero,

johtuu säännöksestä, jonka mukaan Liettuan tasavallassa tehtyjä avioehtosopimuksia koskevia tietoja voivat toimittaa rekisteriin merkitsemistä varten ainoastaan notaarit, jotka ovat vahvistaneet asianomaiset sopimukset (säännösten 21.1 kohta), kun taas luonnollisilla henkilöillä ei ole oikeutta toimittaa tällaisia tietoja. Toisin sanoen kyseinen säännös tarkoittaa sitä, että kun avioehtosopimuksia tehdään Liettuan tasavallassa notaarimenettelyn mukaisesti (ja notaarit toimittavat tällaisia sopimuksia koskevia tietoja rekisteriin merkitsemistä varten), taataan tällaisia sopimuksia tehneiden henkilöiden tarkka tunnistaminen. Ulkomailla tehtyjen avioehtosopimusten tapauksessa tietoja rekisteriin merkitsemistä varten toimittavat kuitenkin tällaisia sopimuksia tehneet luonnolliset henkilöt. Näin ollen on niin, että kun otetaan huomioon muun muassa rekisterin hallinnoijan toimivaltuuksien hyvin rajallinen luonne (tämän välipäätöksen 21 kohta), on katsottava, että vaatimus, jonka mukaan kyseisen avioehtosopimuksen tehneet henkilöt on yksilöitävä täsmällisesti, on paitsi kiistatta tärkeä myös pohjimmiltaan välttämätön yleisen edun kannalta.

- 32 On kuitenkin huomattava, että säännöstössä ei tarjota mitään muuta vaihtoehtoa ulkomailla tehdyn sopimuksen osapuolten yksilöimiseen. Jos avioehtosopimus tehdään sellaisessa toisessa valtiossa, jossa henkilökohtaisia tunnistenumeroita ei käytetä tällaisen sopimuksen tekemiseen, säännösten 67 kohdassa asetettu vaatimus estää siten suoraan asianomaisen sopimuksen merkitsemisen rekisteriin. Jos tällaisen valtion toimivaltaisilta viranomaisilta ei ole mahdollista saada sopimuksen lisäystä (liitettä), joka sisältää ainakin avioehtosopimuksen toisen osapuolen henkilökohtaisen tunnistenumeron, avioehtosopimuksen kyseisessä valtiossa tehneiden henkilöiden olisi pyydettävä Liettuan tasavallassa toimivaa notaaria tekemään uusi avioehtosopimus ja merkitsemään se rekisteriin. Toisin sanoen kyseessä oleva tilanne joko aiheuttaa unionin kansalaisille menetyksiä (taloudellisia, ajallisia jne.), koska avioehtosopimuksen tekeminen edellyttää kaksinkertaista hallinnollista menettelyä (toisessa valtiossa, jossa ei käytetä henkilökohtaisia tunnistenumeroita tähän tarkoitukseen, ja myöhemmin myös Liettuan tasavallassa), tai se johtaa rationaaliseen ja loogiseen päätökseen välttää avioehtosopimuksen tekemistä ulkomailla tällaisten ei-toivottujen seurausten vuoksi.
- 33 Tässä yhteydessä asiaa käsittelevä jaosto korostaa, että oikeus liikkumisvapauten ilmenee unionin kansalaisen mahdollisuutena siirtyä tilapäisesti muuhun jäsenvaltioon kuin alkuperäjäsenvaltioon työskenntelyä, opiskelua tai vapaa-ajan viettoa varten. Siihen kuuluu kuitenkin myös oikeus asettua toiseen jäsenvaltioon toistaiseksi ja rakentaa siellä elämänsä (julkisasiamies Saugmandsgaard Øen ratkaisuehdotus 11.2.2021, A (Julkinen terveydenhuolto), C-535/19, EU:C:2021:114, 146 kohta). Tässä tilanteessa asiaa käsittelevä jaosto on epävarma siitä, eikö kyseisen lainsäädännön olisi katsottava saavan unionin kansalaiset luopumaan heille SEUT 21 artiklassa annetun liikkumisvapauden käyttämisestä. Asiaa käsittelevä jaosto pyrkii erityisesti selvittämään, olisiko SEUT 21 artiklan 1 kohdan tulkittava olevan esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tehtyä avioehtosopimusta ei voida merkitä rekisteriin, jos sopimus ei sisällä ainakin kyseisen sopimuksen

toisen osapuolen henkilökohtaista tunnistenumeroa, jonka Liettuan tasavallan väestörekisteri on antanut, jos käsiteltävässä asiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa sen jäsenvaltion, jossa avioehtosopimus tehtiin, toimivaltaiset viranomaiset kieltäytyvät antamasta kyseisestä sopimuksesta otetta, johon on lisätty asiaa koskevat henkilöllisyystiedot.

III.

34 [– –] [SEUT 267 artiklan kolmannen kohdan mukainen velvollisuus esittää ennakkoratkaisupyyntö]

35 Tässä tilanteessa käsiteltävässä riita-asiassa kyseessä olevien oikeussuhteiden kannalta merkityksellisten unionin oikeussääntöjen tulkinnasta ja soveltamisesta heränneiden epäilyjen hälventämiseksi on asianmukaista pyytää unionin tuomioistuinta tulkitsemaan SEUT 21 artiklan 1 kohtaa. Vastaus tämän välipäätöksen päätösosassa esitettyyn kysymykseen on ratkaiseva käsiteltävän asian kannalta, koska samalla kun varmistetaan erityisesti unionin oikeuden ensisijaisuus, se mahdollistaisi yksiselitteisen ja selkeän ratkaisun antamisen käsiteltävässä asiassa kyseessä olevasta vaatimuksesta, jota sovelletaan ulkomailla tehtyjen avioehtosopimusten merkitsemiseen rekisteriin, ja myös yhdenmukaisen kansallisen oikeuskäytännön takaamisen.

Edellä esitetyn perusteella [– –] [viittaus kansallisiin menettelysäännöksiin] asiaa käsittelevä jaosto

päätää seuraavaa:

[– –] [vakiomuotoinen menettelyn sanamuoto]

Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään seuraava ennakkoratkaisukysymys:

Onko Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 21 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tehtyä avioehtosopimusta ei voida merkitä avioehtosopimusrekisteriin, jos avioehtosopimus ei sisällä ainakin kyseisen sopimuksen toisen osapuolen henkilökohtaista tunnistenumeroa, jonka Liettuan tasavallan väestörekisteri on antanut, jos käsiteltävässä asiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa sen jäsenvaltion, jossa avioehtosopimus tehtiin, toimivaltaiset viranomaiset kieltäytyvät antamasta kyseisestä sopimuksesta otetta, johon on lisätty relevantit henkilöllisyystiedot?

[– –]

[– –]

[– –]

[vakiomuotoinen menettelyn sanamuoto ja tuomioistuimen kokoonpano]